

Raadsinformatieavond Groenbeleidsplan Hillegom

6 maart 2014

Wethouder Kleijheeg

Esther Rutten-Maas

Proces Groenbeleidsplan

Historie:

- Startnotitie Opstellen Groenbeleidsplan in Raad: 19 Sept. 2013
- Uitwerken tot concept Groenbeleidsplan
- Ingediende motie 07 Nov. 2013

Vanavond

- Presentatie onderzoek en uitwerking keuzes

Vervolg:

- Planvorming afronden
- Bespreking plan in Raad mei 2014
- Plan ter inzage leggen en eigenaren waardevolle bomen aanschrijven
- Zienswijzen behandelen > Aanleiding |
- Definitieve vaststelling Raad Sept. 2014

Aanleiding: motie Raad

Wens:

groene gemeente, waarbij groen in voldoende oppervlakte, gevarieerdheid en gebruiksfuncties bijdraagt aan een aantrekkelijke woongemeente.

Verzoek tot:

onderzoek naar de mogelijkheden om het groen en het onderhoud daarvan naar een hoger niveau te tillen.

Programma

1 Kaders

2 Onderzoek

- A. Toestand onderhoud groen
- B. Variatie en beleving groen
- C. Hoeveelheid openbaar groen
- D. Gebruikswaarde groen
- Overzicht mogelijke oplossingen

3 Lijst waardevolle bomen

4 Bescherming bomen

5 Bomen en burgers

6 Burgerparticipatie

1. Kaders

Groenbeleidsplan - terugblik

Prioriteiten

1. Veiligheid en netheid = uitgevoerd
2. Versterken groenstructuur = niet uitgevoerd
3. Verfraaiing = uitgevoerd, met
name rotondes
4. Ecologische aspecten = in uitvoering
5. Gebruiksgroen = wordt steeds meer
toegepast
6. Duurzame instandhouding van groenvoorzieningen:
budgetten verlaagd
7. Straatbomen in tuinen = situatie ongewijzigd

2A. Onderzoek - onderhoud

Werkwijze / situatie

Meerlanden werkt onder een DVO

Doelstelling: kwaliteitsniveau gelijk houden, met een daling van onderhoudskosten.

Een onafhankelijk bureau meet de kwaliteit.

Cobra planadviseurs bv

Onderzoek - Cyber

Quickscan door Cyber:

- Onderhoud is technisch gezien goed
- Voldoet aan bestuurlijke wensen / keuzes:
 - Veiligheid: lage beplanting
 - Bestaande beplanting is uitgangspunt
- Beplanting leent zich echter niet voor continu blokken
- Resultaat:
 - Gaten in heestervakken
 - Bloei ontbreekt
 - Eenduidigheid in vorm

Onderzoek Cobra

Heemskerklaan

J. Vermeerlaan

P. Heinstraat

J. Prinsheem

> Onderhoud |

Burgerpanel / meningen

- Groen wordt veelvuldig onderhouden (inzet wordt gezien én gewaardeerd)
- Methode ondervindt kritiek
 - te weinig snoei aan bomen, randen van plantvakken en op uitzichtpunten
 - rigoureuus ingrijpen in vakken
 - kaalslag
 - veel onkruid
- ‘Onderhoudsniveau is de laatste paar jaar slechter dan voorheen’
- ‘Het lijkt erop dat het zo goedkoop mogelijk moet’

Conclusie

Problemen komen niet voort uit het onderhoudsniveau, maar uit de staat van de beplanting zelf.

- Een groot deel van de heesterbeplanting heeft het einde van de levensduur bereikt (ca. 40 jaar oud) en raakt nu versleten.
- Daarnaast werkt de intensieve snoei nadelig op de kwaliteit van de heestervakken.

Oplossing – tijdig vervangen

Tijdig vervangen heeft voordelen:

- Sortiment dat aansluit bij de wensen van deze tijd
- Weer een vitale beplanting met frisse uitstraling
- Versleten en zieke beplanting wordt voorkomen.

Kosten: € 400.000,-- / jaar

Budget: € 50.000,--/ jaar (2014)

Tekort: € 350.000,--/ jaar

N.B. Hillegoms groen

vertegenwoordigt ruim € 18 m

Onderhoudsgroep	Areaal	Eenheid	Vervangingskosten per eenheid	Totale vervangingskosten (incl. 10% VAT)	Gemiddelde levensduur	Gemiddelde jaarlijkse vervangingskosten (incl. VAT)
Bomen in verharding	1637	st	€ 2.461	€ 4.030.622	40	€ 110.766
Bomen in gazon	2450	st	€ 785	€ 1.916.250	80	€ 23.953
Bomen in beplanting	4702	st	€ 763	€ 3.582.926	80	€ 44.786
Vormbomen in verharding	354	st	€ 2.461	€ 871.254	80	€ 10.891
Bomen in knotvorm in gazon	183	st	€ 783	€ 143.799	40	€ 3.595
Bomen in bakken	31	st	€ 805	€ 25.155	15	€ 1.677
Bosplantsoen	550000	m2	€ 3	€ 1.650.000	35	€ 47.143
Heesters	56500	m2	€ 16	€ 904.000	35	€ 25.829
Bodembedekkers	39200	m2	€ 16	€ 627.200	35	€ 17.920
Botanische rozen	74000	m2	€ 32	€ 2.368.000	30	€ 78.933
Klimplanten/Geluidsmuur	300	m2	€ 44	€ 13.200	30	€ 440
Vaste planten	2160	m2	€ 78	€ 168.480	15	€ 11.232
Blokhaag	3800	m2	€ 23	€ 87.400	30	€ 2.913
Gazon regulier	11000	m2	€ 36	€ 396.000	40	€ 9.900
Gazon met bloembollen	126000	m2	€ 1	€ 126.000	30	€ 4.200
Totale vervangingskosten	8000	m2	€ 6	€ 48.000	10	€ 4.800
Gemiddelde jaarlijkse vervangingskosten				€ 18.348.770		€ 422.577

2B. Onderzoek – variatie en beleving

Singel

Sfeerplaatje

Sfeerplaatje

Stationsweg

> Variatie en beleving |

Situatie

Hillegoms groen is functioneel en onderhoudsvriendelijk:

- veel blokhagen die goed gesloten zijn.
- weinig onkruid en doorlooppaadjes.

Maar ook: beperkte variatie in sortiment, vormen en kleuren

J. Vermeerlaan

> Variatie en beleving | Mesdaglaan

Burgerpanel / meningen

Burgerpanel – overige verzoeken

- Strenger optreden tegen hondenpoep
- Meer speelruimte en bankjes
- Groenere uitstraling 'Een dorp kan niet groen genoeg zijn!'
- Meer uitstraling van een bollengemeente
- Meer kleur (vaste planten werden genoemd)
- Meer inheemse soorten
- Meer aandacht voor natuur
- Heesters aantrekkelijker
- Voorbeeldgemeenten die worden genoemd: Heemstede, Amstelveen, Lisse, Bloemendaal

> Variatie en beleving |

Conclusie

Het Hillegomse groen is praktisch in onderhoud
maar kan veel meer bijdragen aan de
gebruiks-, sier- en belevingswaarde

Oplossing – Heesters omvormen

Monotone heestervakken vervangen door soorten met sierwaarde (vaste planten en bloemheesters).

Gemeente Leiden - Zwartemeerlaan

Gemeente Noordwijk -
Beeklaan

> Variatie en beleving |

Oplossing - heesters omvormen

Totale kosten omvorming heesters: €

7.500.000,--

Spreiding over 20 jaar: € 375.000,-- / jaar

Beschikbaar per jaar (2014): € 50.000,-- / jaar

Tekort: € 325.000,-- / jaar

Betreft: alle heesters
in heel Hillegom

Uitgangspunt:
hogere kwaliteit
komt terug

Wijk	Opp. Heesters	Kosten
Bedrijventerrein Hillegom Zuid	150	€ 5.053,13
Bedrijventerrein Hillegommerbeek	526	€ 17.719,63
Bedrijventerrein Horst ten Daal	6768	€ 227.997,00
Brouwerlaan kwartier	4854	€ 163.519,13
Buitengebied Noord-West	845	€ 28.465,94
Buitengebied Zuid-West	225	€ 7.579,69
Centrum	33267	€ 1.120.682,06
De Zanderij	45340	€ 1.527.391,25
Elsbroek	77230	€ 2.601.670,13
Meer en Dorp	26004	€ 876.009,75
Patrimonium	703	€ 23.682,31
Treslong	13174	€ 443.799,13
Vosselaan kwartier	11913	€ 401.319,19
Weerestein	5837	€ 196.633,94
Kosten omvorming heesters		€ 7.641.522,00

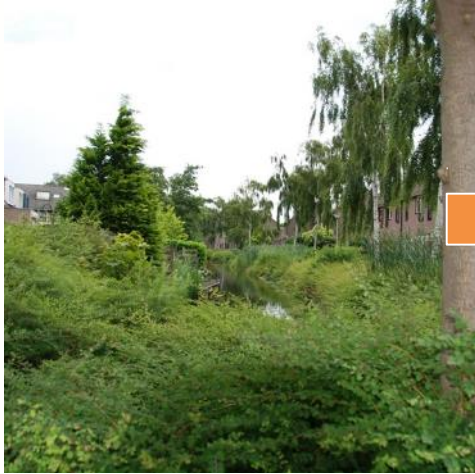
Oplossing – Natuurlijker oevers

Harde oevers vervangen door natuurlijke oevers en inplanten met bloemrijke soorten:

- Goedkoper
- Meer kleur en fleur
- Meer natuurwaarde

Het kunstwerkenbeleidsplan geeft aan waar omvorming technisch mogelijk is.

Oplossing – natuurlijker nevers

V. van Gogh-singel

W.
Elschotsingel

Weerlaan

> Variatie en beleving |

Kosten natuurlijker oevers

Kosten € 142,-- per strekkende meter beschoeiing

Omvormen 10% van de beschoeiingen: €

320.000,--

Spreading over 10 jaar: € 32.000,-- / jaar

Wijk	m1 oevers	Kosten alle oevers	10%
Bedrijventerrein Horst ten Daal	2886	€ 409.812,00	€ 40.981,20
Brouwerlaan kwartier	195	€ 27.690,00	€ 2.769,00
Centrum	558	€ 79.236,00	€ 7.923,60
De Zanderij	378	€ 53.676,00	€ 5.367,60
Elsbroek	7660	€ 1.087.720,00	€ 108.772,00
Meer en Dorp	6067	€ 861.514,00	€ 86.151,40
Treslong	2726	€ 387.092,00	€ 38.709,20
Vosselaan kwartier	2002	€ 284.284,00	€ 28.428,40

Oplossing – burgerparticipatie

- Boomspiegels beplanten
- Plantvakjes adopteren
- Geveltuintjes
- ... en andere initiatieven van burgers

Sfeerplaatje

Sfeerplaatje

> Variatie en beleving |

2C. Onderzoek – hoeveelheid groen

J. Prinsheem

Cerespark - Aalberselaan

Situatie

Typisch Hillegom: Ruime parken, smalle
straatprofielen

P. Heinstraat

Park Treslong

Omvang parken

Opzet wijken verandert al naar gelang de

- A: Treslong
- B: Vossepolder
- C: Van Nispenpark
- D: Park de Vosse
- E: Cerespark
- F: Wilhelminapark
- G: Hoftuin
- H: Belpark
- I: Park Elsbroek
- J: Heemtuin

Burgerpanel / meningen

- Velen spreken over 'groene gemeente'
- Velen noemen ook over een tekort aan groene uitstraling en een groot verschil met omliggende gemeenten
- 'Het groen wordt alleen maar minder '
(parkeerplaatsen komen, bomen gaan weg)
- Veel opmerkingen zijn gericht tegen het weghalen van
oude bomen.

Regionale groennorm

Groennorm, afgesproken in regionaal verband:

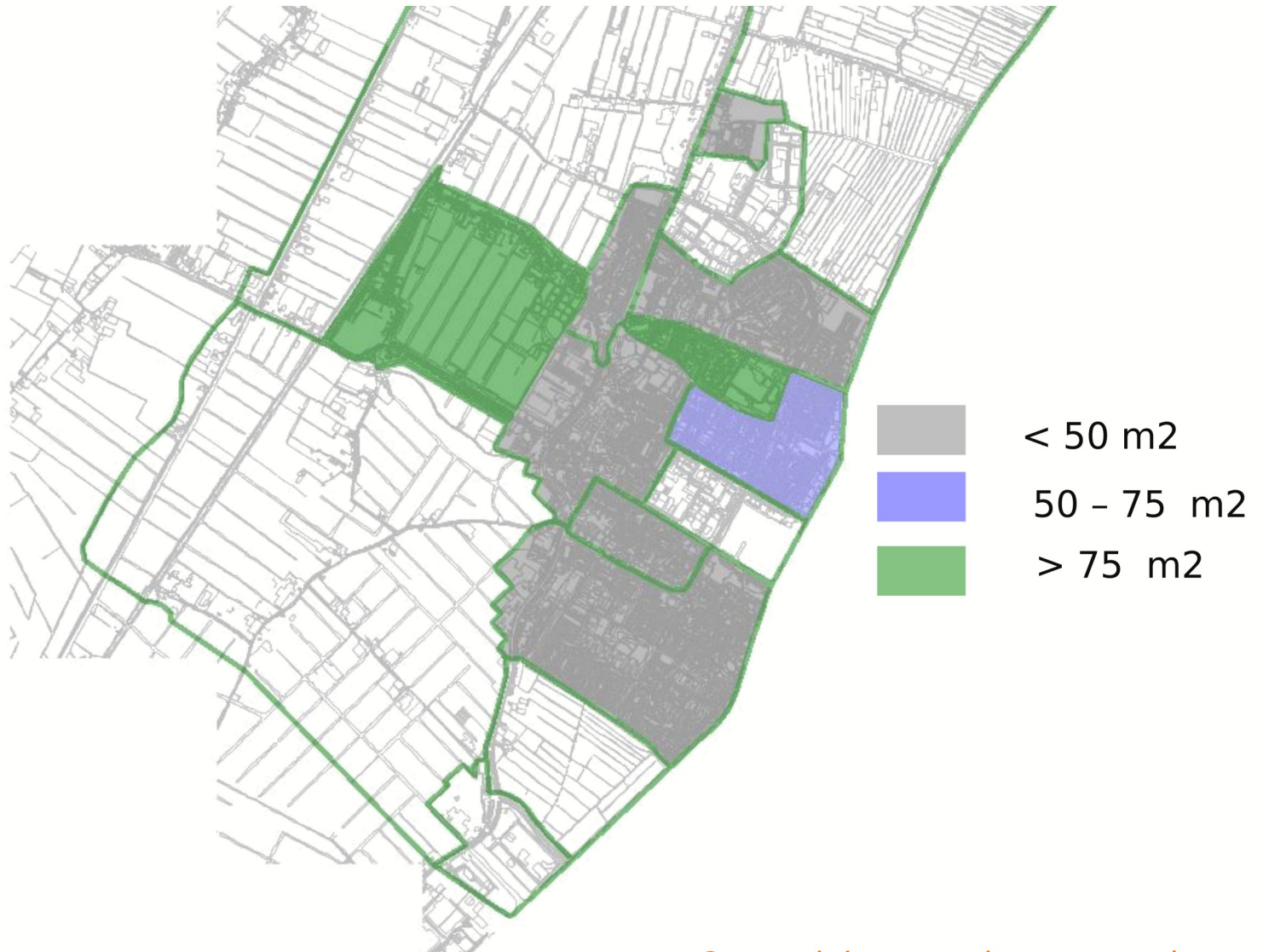
- 50 – 75 m² groen per woning en
- 0,9 boom per woning

Hillegomse wijken voldoen nu niet aan de norm:

- 45 m² groen per woning en
- 0,8 boom per woning.

Wijk	Woningen	Bomen	Groen	bomen/ woning	m ² groen / woning
Brouwerlaan kwartier	536	288	5881	0,5	11
Patrimonium	118	61	1464	0,5	12
Weerestein	698	488	14928	0,7	21
Centrum	1771	1080	54856	0,6	31
Treslong	1145	733	47682	0,6	42
Elsbroek	3270	2770	150683	0,8	46
Meer en Dorp	1162	1166	66881	1,0	58
Buitengebied Noord-West	349	322	19296	0,9	55
Buitengebied Noord-Oost	148	81	8399	0,5	57
De Zanderij	731	600	64041	0,8	88
Bedrijventerrein Horst ten Daal	243	294	17912	1,2	74
Vosselaan kwartier	343	426	31861	1,2	93
Buitengebied Zuid-West	156	338	21340	2,2	137
Bedrijventerrein Hillegom Zuid	23	70	4322	3,0	188
Heel Hillegom	10827	8795	510071	0,8	47
Totale wijken	9774	7612	438276	0,8	45

Groennorm - kaart

> Oppervlakte openbaar groen |

Oplossingen inbreidingen

- Kleinere percelen om meer openbare ruimte over te kunnen houden;
- enkele percelen niet uitgeven om ze in te kunnen richten als openbaar groen.

Gevolgen: Minder woningen en exploitatieberekening valt anders uit.

- straatprofielen met andere inrichting (waarbij trottoirs plaats maken voor groenstroken).

Gevolg: mensen moeten wennen aan een andere verkeerskundige opzet. Bijvoorbeeld dat voetganger en automobilist de zelfde ruimte delen.

> Hoeveelheid openbaar groen |

Om groen goed in te bedden in de ruimtelijke ordening

Oplossing uitbreidingen

Groennorm hanteren van 75 m² per woning
(bovengrens)

Zeker niet onder de ondergrens (50 m²) zakken.

Wil Hillegom zich groener profileren én haar
burgers meer groen bieden, dan moet het
gemiddelde over de hele gemeente omhoog!

Dit staat op gespannen voet met andere wensen
(woningbouw, parkeernorm enzovoorts)

2D. Onderzoek – gebruikswaarde

> Gebruikswaarde |

Situatie

- De Hillegomse parken hebben een enorme potentie
- In de straten is weinig ruimte voor groen van format
- Om burgers (dus ook ouderen en kinderen) te laten bewegen en ontmoeten zijn de parken onmisbaar
- Hier ligt dus een g

Burgerpanel / meningen

- Belangrijk voor Hillegomse burgers
- 56,3%: heel belangrijk
 - 'Ik zou het fijn vinden als je in veel groenvakken kunt spelen, picknicken, wandelen en samenzijn (zitgelegenheid)'
- 40,8%: beetje belangrijk
 - 'Het moet mooi zijn om naar te kijken en als je er een keer doorheen kunt wandelen is dat fijn.'
- 2,8%: niet belangrijk
 - 'Het moet vooral mooi zijn om naar te kijken'

Conclusie en oplossing 1

Parken zijn vrij goed gespreid over de kern.

Aandachtspunten:

- Brouwerlaankwartier en Meer en Dorp west zijn omsloten door barrières (wegen, sloten).
- De Zanderij en Weerestein zijn slecht bedeed, gelet op de grote barrierewerking van de N208 en de slechte bereikbaarheid van het Wilhelminaplantsoen.

Oplossing

- Het inbrengen van groene zones
- Parken en groene zones verbinden

> Gebruikswaarde |

Oplossing 1 parken en verbindingen

Deze wensen
moeten worden
verwoord in
bestemmingsplann
en > Gebruikswaarde |

Oplossing 2 – facelift parken

- A: Treslong
- B: Vossepolder
- C: Van Nispenpark
- D: Park de Vosse
- E: Cerespark
- F: Wilhelminapark
- G: Hoftuin
- H: Beltpark
- I: Park Elsbroek
- J: Heemtuin

Oplossing 2 – facelift parken

- De meeste parken zijn aangelegd als kijkgroen. Nu wil men groen kunnen gebruiken.
- Groen en voorzieningen beginnen te verslijten
- Ontwerp en inrichting passen niet meer bij de wensen van deze tijd.
- Gebruik van sommige parken beperkt zich vooral tot honden uitlaten.

Park De Vosse

Reconstructie Elsbroekerpark

Kosten facelift parken

Prio	Park	Oppervlakte (ha)	Kosten
1	Bg. Nispenpark	2,4	€ 900.000,00
2	Wilhelminapark	1	€ 375.000,00
3	De Vosse	2,9	€ 1.000.000,00
4	Cerespark	1,6	€ 575.000,00
5	Belpark	3,8	€ 1.350.000,00
6	Treslong	3	€ 1.000.000,00
	Totaal		€ 5.200.000,00

Prio 1: binnen 10 jaar

Kosten zijn voor het vervangen van groen en het aanpassen van voorzieningen (verhardingen, speeltoestellen, zitbanken en dergelijke). Het omvormen van oevers maakt hier geen deel van uit.

Samenvatting oplossingen en kosten

Wat	Kosten	Per	Resultaat
Alles tijdig vervangen	€ 400.000	Jaar	Cyclische maatregel (heesters, bomen, gras, enzovoorts)
Heesters omvormen	€ 375.000,--	Jaar	Na 20 jaar 100% heesters versneld vervangen én verbeterd (alleen heesters)
Heesters omvormen en andere groentypen regulier vervangen	595.000,--	Jaar	Na 20 jaar 100% heesters versneld vervangen én verbeterd en alle overige groentypen worden cyclisch vervangen op juist moment
Natuurlijker oevers	€ 32.000,--	Jaar	Na 10 jaar 10% beschoeiingen omgevormd
Facelift B.v.Nispenpark	€ 900.000,--	Keer	Park toekomstproof
Facelift Wilhelminapark	€ 375.000,--	Keer	Park toekomstproof

3. Lijst waardevolle bomen

Wilhelminaboo
m

> Lijst waardevolle bomen |

Waardevolle bomen

Criteria:

- Monumentaal karakter
- Cultuurhistorische waarde
- Dendrologische waarde
- Beeldbepalend

Ca. 100 gemeentelijk eigendom

Ca. 75 particulier eigendom

Boompaspoort waardevolle boom

Boomkenmerken	
UID	4873
Boomsoort	Aesculus hippocastanum
Leeftijd	> 50 jaar
Stamomtrek	omtrek > 2m
Conditie	Normaal
Bijzonderheden	
Locatiekenmerken	
Particulier eigendom	True
Straatnaam	
X-Coördinaat	100.206,72
Y-Coördinaat	479.712,94

Criteria	Voldoet
Monumentaal	
De boom is een herdenkingsboom	
De boom is een markeringsboom	
De boom is geadopteerd	
De boom heeft een bijzondere snoei vorm	
Dendrologisch waardevol	
De boom is de enige groene kwaliteit	
De boom markeert het beeld	
De boom ondersteunt de ruimtelijke kwaliteit	X

Conclusie

De boom staat op de lijst waardevolle bomen omdat:

Waardevolle bomen

Bescherming

- zwaar beschermd:
- bomen mogen alleen worden gekapt met een ontheffing
- dus alleen als de boom heel ziek of gevaarlijk is, of er een zwaarwegend maatschappelijk belang is

4. Boombescherming

Boombescherming

Nu: Bomen op de Lijst
Waardevolle bomen
zijn
vergunningplichtig.

Daaronder vallen ook
veel gemeentelijke
bomenrijen en
lanen.

Boombescherming

Huidig systeem is helder, maar inconsequent.

Slechts een aantal gemeentelijke bomen is beschermd en de logica van de keuzes lijkt soms te ontbreken. Veel particuliere bomen zijn niet beschermd.

Voor burgers is het helderder als er voor gemeentelijke bomen één lijn wordt getrokken. Zij voelen zich immers betrokken bij de bomen in hun straat, ongeacht of deze onder het kapverbod vallen of niet.

Boombescherming nieuwe stijl

**Geen enkele gemeentelijke boom onder kapverbod
(behoudens monumentale bomen)**

- De gemeente zorgt zelf voor een zorgvuldige keuze*
- Straatbewoners worden geraadpleegd voor inspraak.
- Het scheelt tijd (in behandeling van vergunningen én in de doorlooptijd van projecten) en geld.

* Het nieuwe groenbeleid wordt ingebed in de ruimtelijke ordening: het borgt een zorgvuldige omgang met bomen! (Planproces en kwaliteitseisen bij ontwikkeling nieuw groen, zorgvuldige werken met bestaand groen, communicatie met burgers)

Nadelen:

> Boombescherming |

- Burgers hebben geen formele rechtsgang.

Cobra planadviseurs bv

5. Bomen en burgers

Van der Duyn van Maasdamlaan

Frederik Hendriklaan

Bomen en burgers

Gemeentelijke bomen op erfgrenzen en in andermans tuinen, geven veel praktische bezwaren en juridische onzekerheden.

In de toekomst plant de gemeente geen bomen meer in andersmans tuinen.

Bomen en burgers

Wens om gemeente groen te profileren:

- Burgerinitiatieven ondersteunen
- Plantjes uitdeeldag (naast compostuitdeeldag)
- Boomfeestdag
-

Bedankt voor uw aandacht

Vragen?

Cobra planadviseurs bv